

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

До друку дозволяю

Проректор проф. Мигущенко Р. П.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання розрахункового завдання (контрольної роботи) з дисципліни
«Міжнародні стратегії та моделі економічного розвитку»
для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності
292 «Міжнародні економічні відносини» магістерський рівень

Затверджено редакційно –
видавничою радою університету,
протокол № 1 від 15.02.2024 р.

Харків
НТУ«ХП»
2024

Методичні рекомендації до виконання розрахункового завдання (контрольної роботи) з дисципліни «Міжнародні стратегії та моделі економічного розвитку країн» для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» / Уклад. В. О. Черепанова, О. І. Подрез. – Харків : НТУ «ХП», 2024. – 16 с.

Укладачі: В. О. Черепанова,
О. І. Подрез

Рецензент В. А. Кучинський

Кафедра економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин

1. Мета і послідовність виконання контрольної роботи(реферату)

Контрольна робота з предмету «Міжнародні стратегії та моделі економічного розвитку країн» виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань щодо поглиблення теоретичних засад стратегічного планування економічного розвитку країн світу; вивчення методології обґрунтування стратегій міжнародного бізнесу підприємств; набуття практичних навичок з аналізу та розробки стратегій розвитку підприємств.

Курсова робота вимагає від студента наступних навичок: здатність самостійно осмислити обрану проблему, критично її дослідити; вміння збирати, аналізувати і систематизувати наукову та іншу інформацію з теми курсової роботи; здатність застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань.

З метою раціональної організації праці студента з підготовки контрольної роботи рекомендується дотримуватися наступної послідовності її виконання:

- вибір теми роботи, визначення її мети і завдань;
- пошук необхідної інформації і літератури з теми, її вивчення та аналіз;
- складання плану контрольної роботи;
- отримання консультації у викладача щодо обраної проблеми та плану контрольної роботи;
- написання основної частини контрольної роботи, оформлення вступу та формулювання висновків;
- технічне оформлення контрольної роботи та її подання на кафедру для перевірки.

2. Вибір теми та визначення мети і завдань контрольної роботи (розрахункового завдання)

Вибір теми є важливим підготовчим етапом до написання контрольної роботи (розрахункового завдання). Запропоновані викладачем теми

згруповані у варіанти, студент може обрати той варіант, який найбільше його зацікавив, керуючись ступенем власного інтересу до вивчення окремих проблем. При виборі варіанту роботи слід брати до уваги, що частина студентів має досвід роботи на підприємствах, в організаціях чи установах, які входять до сфери зовнішньоекономічної діяльності. У цьому випадку логічним буде вибір варіанту за темою, певною мірою пов'язаною з виконуваними виробничими функціями, специфікою діяльності підприємства (організації, установи).

Студент може самостійно запропонувати тему контрольної роботи у відповідності до своїх наукових та практичних інтересів. Обрану тему треба зареєструвати у викладача, закріпивши її за собою.

Орієнтовні теми контрольних робіт (розрахункових завдань) за варіантами.

Варіант 1

1. Поясніть методи оцінки економічного зростання та рівня економічного розвитку країн.
2. Особливості стратегій розвитку Північної Америки.

Варіант 2

1. Поясніть методи оцінки економічного зростання та рівня економічного розвитку країн.
2. Стратегічні пріоритети країн АТР.

Варіант 3

1. Поясніть протиріччя економічного розвитку та способи досягнення стратегічних компромісів.
2. Особливості стратегії розвитку АТЕС.

Варіант 4

1. Надайте характеристику актуальним та впливовим чинникам економічного зростання країн з постіндустріальною економікою.
2. Стратегія розвитку НАФТА.

Варіант 5

1. Надайте характеристику актуальним та впливовим чинникам економічного зростання країн з індустріальною економікою.
2. Стратегія розвитку ГУАМ.

Варіант 6

1. Надайте характеристику актуальним та впливовим чинникам економічного зростання найбідніших країн.
2. Стратегія розвитку ОПЕК.

Варіант 7

1. Поясніть значущість міжнародних стратегій для розвитку національних економік.
2. Охарактеризуйте особливості стратегій розвитку країн Східної Європи.

Варіант 8

1. Поясніть особливості реалізації стратегічних рішень.
2. Особливості стратегій розвитку країн Центральної Європи.

Варіант 9

1. Назвіть причини та наслідки утворення світового ринку та господарства.
2. Особливості стратегій розвитку країн з транзитивною економікою.

Варіант 10

1. Надайте характеристику основним складовим світового господарства.
2. Особливості стратегій розвитку країн НІК.

Варіант 11

1. Порівняйте окремі види інтеграційних процесів світової економіки.
2. Стратегія розвитку ОЕСР.

Варіант 12

1. Надайте порівняльну характеристику актуальним економічним стратегіям країн з різним рівнем економічного розвитку.
2. Особливості стратегії економічного розвитку Франції.

Варіант 13

1. Надайте характеристику стратегічним цілям та стратегіям макрорегіональних інтеграційних об'єднань.
2. Особливості стратегії економічного розвитку КНР.

Варіант 14

1. Надайте характеристику головним аспектам стратегії економічного розвитку України.
2. Стратегія економічного розвитку Великої Британії.

Варіант 15

1. Назвіть передумови та мотиви започаткування міжнародного бізнесу національної компанії.
2. Стратегія економічного розвитку США.

Варіант 16

1. Які стратегії інтернаціоналізації бізнесу можуть використовувати компанії.
2. Стратегія економічного розвитку США.

Варіант 17

1. Обґрунтуйте наявність (відсутність) кореляції між стратегіями інтернаціоналізації бізнесу компаній та міжнародними стратегіями економічного розвитку країн.
2. Стратегія економічного розвитку Федеративної Республіки Німеччини.

Варіант 18

1. Яких трансформацій зазнає компанія внаслідок переходу зі статусу національної до статусу міжнародної (транснаціональної).
2. Стратегія економічного розвитку Японії.

Варіант 19

1. Поясніть чинники, які обумовлюють «життєздатність» стратегічних альянсів.
2. Стратегія економічного розвитку Швейцарії.

Варіант 20

1. Порівняльна характеристика стратегій економічного розвитку домінуючих країн, транзитивних економік та країн, що розвиваються.
2. Стратегія економічного розвитку Швеції.

Варіант 21

1. Основні цивілізаційні розбіжності у принципах економічної організації суспільств і цивілізаційна обумовленість економічних стратегій розвитку країн світу.
2. Стратегія економічного розвитку України.

Варіант 22

1. Сучасна антикризова стратегія Європейського валютного союзу.
2. Стратегія економічного розвитку Польщі.

Варіант 23

1. Синтез економічних стратегій у межах окремих цивілізацій: межі диверсифікації.
2. Сутність та напрямки економічної допомоги країн-лідерів країнам з перехідною економікою.

Варіант 24

1. Світові фінансово-економічні кризи у контексті геоекономічних стратегій.
2. Стратегії МВФ, Світового банку, ЄБРР та мета їхньої реалізації.

Варіант 25

1. Стратегії ТНК та їхній вплив на формування національних економічних стратегій та стратегій світового розвитку.
2. Постіндустріальний світовий розвиток і особливості формування сучасних стратегій.

3. Пошук необхідної інформації і літератури та її вивчення

Відповідальним етапом виконання індивідуальної роботи є пошук інформації та літератури з обраної теми. Вивчення літератури рекомендується починати з праць, де проблема відображається в цілому, а потім перейти до більш вузьких спеціальних досліджень. Крім інформації, що безпосередньо стосується обраної теми доцільним вважається вивчення основної літератури зі споріднених спеціальностей. Так, при написанні індивідуальної роботи з стратегічного управління треба звернутися до видань з менеджменту, міжнародного маркетингу, міжнародної економіки та ін.

З метою повного виявлення літературних джерел з теми індивідуальної роботи необхідно використовувати різні джерела пошуку: тематичні та алфавітні каталоги бібліотеки університету, обласної наукової та міської бібліотек; списки літератури і посилання в підручниках, статтях, монографіях та словниках.

Для наведення прикладів про діяльність вітчизняних підприємств слід використовувати періодичні видання рекламного та аналітичного характеру (наприклад, «Економічний часопис-XXI», «Вісник Національного банку України», «Діловий вісник», "Контракти", "Український тиждень", "Маркетинг в Україні", "Бізнес-інформ"), які дозволять визначити основні напрямки діяльності підприємств, номенклатуру продукції та послуг, механізми налагодження постійних зв'язків з партнерами тощо.

Поряд із друкованими виданнями для інформаційного пошуку слід використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, бази і банки даних, Internet. В мережі Internet треба приділяти увагу офіційним сторінкам окремих підприємств, періодичних видань, аналітичних агенцій, державних установ тощо (наприклад, Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу товарних ринків ДП «ДЕРЖЗОВНІШІНФОРМ», www.smida.gov.ua, www.ukrstat.gov.ua). Слід зауважити, що найбільш поширеною помилкою при пошуку інформації в глобальній мережі є

звертання до банків студентських робіт, якість виконання яких студент не може оцінити і витрачає зайвий час на аналіз зайвої, інколи невірної, інформації.

При вивченні літератури використовується не вся інформація, що в ній міститься, а лише та, що має безпосереднє відношення до теми індивідуальної роботи. Важливо пам'ятати, що в залежності від позицій авторів деякі публікації з проблем сучасного стратегічного менеджменту, поряд з об'єктивними науковими даними можуть містити необґрунтовані тлумачення, помилкові положення, неточності. Особливо це зауваження стосується інформації, що міститься в мережі Internet. Тому при відборі літератури і інформації з обраної теми, необхідно критично і зважено оцінювати зміст публікацій.

4. Складання плану контрольної роботи (розрахункового завдання)

Правильна та логічна структура контрольної роботи є запорукою успіху розкриття теми. Структура контрольної роботи обов'язково повинна містити такі елементи: вступ, основну частину, висновки.

Як правило, основна частина складається із 2-3 розділів, кожен з яких може бути розбитий на 2-4 підрозділи (параграфи). Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ - окрему частину цього питання.

Назви розділів та їх частин повинні відображати дійсно суть питань, без розкриття яких неможливо достатньо повно викласти тему курсової роботи. Формулювання заголовків розділів та підрозділів курсової роботи повинно бути стислим, чітким, слід уникати складних речень.

5. Написання основної частини контрольної роботи, оформлення вступу та формулювання висновків

Загальними вимогами до тексту індивідуальної роботи є: чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу; переконливість аргументації;

стислість та точність формулювань, що виключають можливість неоднозначного тлумачення; конкретність у викладенні результатів роботи.

Питання варіанту мають бути розкриті без пропуску логічних ланок, тому, починаючи працювати над розділом, треба відмітити його головну ідею, а також тези кожного підрозділу. Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, аналізом конкретного практичного досвіду, аналізом статистичного матеріалу. Треба уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення.

Всі частини індивідуальної роботи необхідно органічно пов'язати між собою. Структура, та зміст розділів визначаються метою і завданнями, конкретними потребами розробки тих чи інших питань обраної теми. За обсягом розділи рекомендується робити приблизно рівними. Після кожного розділу повинні бути сформульовані чіткі висновки.

Індивідуальна робота за стилем написання має бути науково-дослідницькою, студент повинен широко застосовувати термінологію, що притаманна міжнародному менеджменту та іншим економічним наукам.

Вступ доцільно писати після того, як написана основна частина індивідуальної роботи. У вступі розкриваються ступінь актуальності обраної проблеми в сучасному економічному житті, стан економічних досліджень у цій галузі, визначаються основні завдання, які ставить перед собою автор індивідуальної роботи.

У висновках дається короткий огляд тих заключних положень, до яких дійшов автор, досліджуючи тему індивідуальної роботи. Висновки повинні мають бути обґрунтовані (підтвержені дослідженнями або посиланнями) відповідати поставленим завданням і не повторювати висновки, що були зроблені в окремих розділах роботи.

6. Технічне оформлення контрольної роботи та її подання для перевірки

Курсова робота оформляється на стандартних аркушах (типу А4), текст пишеться акуратно вручну або за допомогою технічних засобів.

Загальний обсяг тексту повинен бути в межах **20-25 сторінок**.

Перша сторінка роботи оформляється як титульна. На другій сторінці подається план (зміст) роботи із зазначенням номера сторінки - початку кожного структурного елемента роботи.

Усі сторінки тексту повинні бути пронумеровані, починаючи з другої сторінки (першою вважається титульна сторінка).

У роботі можуть бути додатки (один чи кілька) у вигляді таблиць, графіків, схем тощо. Усі додатки виносяться у кінець роботи, після списку літератури.

Структурні елементи контрольної роботи - вступ, розділи, пункти, висновки у тексті відокремлюються. У кінці роботи наводиться список використаної літератури, який повинен включати не менше 15 джерел та оформлюватися відповідно до існуючих нормативів.

Загальні вимоги до технічного оформлення курсової роботи викладені у відповідних методичних вказівках, що діють в університеті.

Оформлена відповідним чином робота здається на кафедру. Секретар кафедри її реєструє та передає викладачеві. Граничний термін подачі курсової роботи встановлюється кафедрою. Як правило, вона здається не пізніше як за два тижні до початку сесії. Кафедра також встановлює і форму захисту курсової роботи студентом. Після захисту курсова робота передається на зберігання.

Критерії оцінки контрольної роботи такі:

1. Правильне визначення питань, на яких необхідно зупинитися, щоб достатньо повно розкрити тему.
2. Логічно послідовність викладення питань.
3. Правильне викладення відповідей на поставлені питання, вміння робити висновки, узагальнення.

4. Відповідний підбір літературних джерел до теми, уміння використовувати статистичний та фактичний матеріал для обґрунтування різних залежностей та тенденцій.

7. Рекомендована література

Основна література:

1. Козак Ю. Г., Ковалевський В. В., Ліганенко І. В., Логвінова Н. С. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 356 с.
2. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. посіб. / А.О. Задоя та ін. Київ : Знання, 2007. 332 с.
3. Чернега В. О., Козуб О. Б. Міжнародні стратегії економічного розвитку: конспект лекцій. Харків : ХДУХТ, 2011. 260 с.
4. Стратегічне управління : навч. посіб. / В. Л. Дикань та ін. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 272 с.
5. Вашків О. П. Галузева структура національної економіки України та постіндустріальна економіка. *Перспективи розвитку національної економіки*: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 9–10 вер. 2016 р.). Запоріжжя : ГО «СІЕУ», 2016. С. 14–17. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/3577>
6. The Fourth Industrial Revolution : what it means, how to respond. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2016/01/the-fourth-industrial-revolutionwhat-it-means-and-how-to-respond/>
7. Черепанова В.О., Подрез О. І. Міжнародні стратегії та моделі економічного розвитку країн: конспект лекцій. Харків: НТУ «ХПІ», 2024. 219 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/80115>
8. Черепанова В.О., Подрез О. І. Міжнародні стратегії та моделі економічного розвитку країн: методичні вказівки до практ. занять для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» другого рівня навчання – магістратура. Харків : НТУ «ХПІ», 2024. 36 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/79764>
9. Черепанова В. О., Подрез О. І. Міжнародні стратегії економічного розвитку країн: методичні рекомендації до виконання курсової роботи для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» другого рівня навчання – магістратура. Харків : НТУ «ХПІ», 2024. 17 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/80117>

10. Загарій В. К. Міжнародні стратегічні альянси: тенденції та перспективи розвитку в Україні. *Український інформаційний простір*. 2014. Вип. 1. Том 2. С. 345 – 349.

Додаткова література:

11. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами -членами, з іншої сторони. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011

12. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_194

13. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16

14. Черепанова В. О., Перерва П. Г., Новік І. О., Погорелов С. М., Синіговець О. М. Формування міжнародної конкурентоспроможності та моделей бізнесу. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» Економічні науки*. Харків : НТУ «ХПІ», 2020. № 1. С. 137–140. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/2519-4461.2020.1.137>; <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2020.1.137>

15. Черепанова В. О., Подрез О. І. Глобальна економіка та її вимоги до соціальної відповідальності підприємств. *Бізнес Інформ*. 2023. № 6. С. 12–20. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-6-12-20>

16. Черепанова В. О., Подрез О. І., Перерва П. Г., Утенкова О. А., Мігулін Д. А. Вплив глобалізаційних процесів на кон'юнктуру ринків ЄС та міжнародну стратегію України. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Економічні науки*. Харків : НТУ «ХПІ», 2024. № 3.

17. Дюжев В. Г., Подрез О. І., Черепанова В. О. Моделі економічного розвитку країн у вирішенні проблем соціальної відповідальності бізнесу. *Загальнодержавний науково-виробничий та інформаційний журнал «Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит»*. Харків, 2024. № 8.

18. Черепанова В. О., Подрез О. І., Перерва П. Г. Глобалізація і міжнародні стратегії економічного розвитку. *Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін* : зб. наук. пр. 6-ї Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 18 трав. 2023 р.) м. Полтава, 2023. С. 159–161. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/70972>

19. Черепанова В. О., Подрез О. І., Перерва П. Г. Дослідження міжнародних стратегій економічного розвитку в умовах глобалізації. *Інновації для відродження: національний, регіональний, міжнародний контекст* : зб. тез доп. 4-ї Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 12 - 13 жовт. 2023 р. Запоріжжя, 2023. С. 658 – 662. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/71006>

20. Черепанова В. О., Новік І. О., Перерва П. Г. Економічний розвиток підприємства: міжнародні стратегії. *Авіація, промисловість, суспільство* : матеріали 4-ї Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кременчук, 18 трав. 2023 р.). Харків: ХНУВС, 2023. С. 876–878. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/66443>
21. Черепанова В. О., Подрез О. І., Перерва П. Г. Глобалізація як передумова міжнародних стратегій економічного розвитку. *Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри* : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 жовт. 2023 р.). Харків, 2023. С. 348–353. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/70385>

Інформаційні ресурси

1. Інформаційні та звітні дані акціонерних товариств, представлені на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua/>
2. Інформаційні та аналітичні матеріали Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Інформаційні та аналітичні матеріали Європейської бізнес асоціації. URL: <https://eba.com.ua/>
4. Ресурси Національної бібліотеки ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbu.gov.ua
5. Навчальні посібники, довідники бібліотеки ДВНЗ "НГУ".
6. Податковий кодекс України, інші нормативні документи сайту Верховної ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
7. Матеріали Державної служби статистики України, в тому числі його регіональних відділень. URL: www.ukrstat.gov.ua
8. Матеріали Статистичної служби Європейського Союзу. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
9. Інформаційні та аналітичні матеріали Світового банку в Україні. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
10. Матеріали Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>

Додаток А

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту і міжнародного
бізнесу

Кафедра економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин

Розрахункове завдання

з дисципліни: «Міжнародні стратегії та моделі економічного розвитку»

на тему: « »

Виконала: студентка 5-го курсу

гр. БЕМ-М1823з

Тарасенко Анастасія

Перевірила: к.е.н.,

проф.Черепанова В.О.

Харків – 2024

Методичне видання

**ЧЕРЕПАНОВА Вікторія Олександрівна,
ПОДРЕЗ Ольга Іванівна**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання розрахункового завдання (контрольної роботи) з дисципліни
«Міжнародні стратегії та моделі економічного розвитку країн»
для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності
292 «Міжнародні економічні відносини» другого рівня – магістратура

Роботу до видання рекомендував проф. П. Г. Перерва

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка та оригінал-макет

О. І. Подрез

План 2024 р. поз. 303

Підп. до друку 15.02.2024 р. Гарнітура Times New Roman/ Ум. друк. арк. 0,85.

Видавничий центр НТУ «ХП».

Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 5478 від 21.08. 2017 р.

61002, Харків, вул. Кирпичова, 2.

Самостійне електронне видання